

OSKRBA POŠKODB IN IMOBILIZACIJA

Praktično: ponovitev postopkov oskrbe poškodb/TPO

Pomembni so pravočasni in pravilni ukrepi, izvedeni v določenem zaporedju, ker le tako rešujejo ogroženo življenje in preprečujejo poslabšanje zdravstvenega stanja.

Vrstni red reševanja: ocena, varnost, klic 112, TPO, oskrba poškodb, nadzor do končne oskrbe zdravnika.

Krvavitve nastanejo ob poškodbi žil. Ločimo arterijske, venske in kapilarne krvavitve; po lokaciji izgub - zunanje in notranje krvavitve; po količini izgubljene krvi so krvavitve blage in hude. Vidne krvavitve **poskusimo ustaviti na naslednji način:**

- s pritiskom na krvavečo žilo,
- s pritiskom oz. kompresijsko obvezo,
- s pritiskom na rano preko gaze,
- s prevezo uda (Esmarchova preveza)

Poškodovanca z večjo izgubo krvi **namestimo v ležeč položaj z dvignjenim vznožjem**, lahko tudi v avtotransfuzijski položaj.

Rane nastanejo s prekinitvijo telesne površine (kože ali sluznice). Od načina poškodbe je odvisna velikost, oblika in globina rane, ki lahko zajema uničenje različnih tkiv (koža, podkožje, mišica, vezivo, žile, živci). Po videzu razvrstimo rane v :

- praske in odrgnine
- vbodnine
- ureznine in vsekanine
- razpočne rane
- raztrganine
- zmečkanine
- strelne rane
- amputacije

Rane lahko močno krvavijo in predstavljajo vstopišče mikroorganizmov.

PP: ranjen del telesa razkrijemo (obleko razparamo), pri delu se zaščitimo (rokavice !)
ob krvavitvi najprej ustavljamo krvavitev
ran se sicer ne dotikamo, ne izpiramo in ne odstranjujemo tujkov (izjeme ugriznine in plitve umazane rane)
rano sterilno pokrijemo, obvežemo, predel imobiliziramo
poškodovanca namestimo v udoben in primeren položaj, ga nadzorujemo do končne oskrbe

Komplicirane so rane na glavi, prsnem košu, trebuhu in odtrganine, obsežne udarnine, zmečkanine, stisnjenje.

Imobilizacija Poškodovane dele telesa imobiliziramo, da zmanjšamo bolečine in preprečimo dodatne poškodbe tkiv. Pri tem **napravimo sosednja sklepa negibna**, da se poškodovani predel ne premika (izjema zapestje, gleženj). **Razrahljamo tesna mesta** za poškodbo. Poškodovanca namestimo v primeren udoben **položaj**. Preverjamo prekrvavitev distalnih delov po oskrbi. **Nadzorujemo** poškodovanca.

- **imobilizacija ključnice:** imobiliziramo z optjo (tri trikotne rute), roka na poškodovani strani v pestovalnico
- **imobilizacija nadlahtnice:** podložimo in damo roko v pestovalnico, pritrdimo k prsnemu košu z dvema dodatnima rutama pod in nad zlomom
- **imobilizacija podlakti:** podlaket namestimo na opornico-dlan je obrnjena navzgor, pritrdimo nad in pod zlomom, roko damo v pestovalnico in pritrdimo k prsnemu košu
- **imobilizacija komolca:** ne upogibamo, ampak pustimo v najmanj bolečem položaju, uporabimo tri trikotne rute po enakem principu kot za nadlaket
- **imobilizacija zapestja/prstov:** odstranimo nakit, dlan obrnemo k telesu rahlo pokrčeno, uporabimo dve trikotni ruti
- **imobilizacija stegnenice:** poškodovanec leži na hrbtu, postavimo oporo od stopala do pazduhe ter drugo med noge od stopala do presredka, rute zavežemo pod in nad zlomom, čez kolk, pod pazduho, pod kolenom in nad gležnjem, zadnjo ruto pa ovijemo v osmico okrog stopal in gležnja
- **imobilizacija goleni:** opornici naj segata od stopal do presredka, rute pritrdimo nad in pod zlomom, na stegnenici, nad kolenom, ter osmica okrog stopal in gležnja
- **imobilizacija gležnja:** čevelj razvežemo, ne sezuvamo! Opornici segata do kolena, pritrdimo najmanj dve trikotni ruti
- **imobilizacija hrbtenice:** potrebujemo desko in 7 trikotnih rut, ki jih pritrdimo okoli čela, brade, oprsja, medenice, stegen, goleni na dveh mestih

- VAJE:**
- a) amputacija prsta na roki
  - b) poškodba glave(pretres možganov/ odlom zoba/ jezik/oko), rana v lasišču
  - c) poškodba hrbtenice in okončin
  - d) poškodba prsnega koša/trebuha

V nadaljevanju sledi slikovni prikaz imobilizacije različnih delov telesa:

POŠKODOVANA KOST	IMOBILIZACIJA
ključnica	
nahlatnica	
podlahtni kosti	
koželjnica tik nad zapestjem (tipično mesto) zapestne kosti in dlančnice	
prstnice	
vrat stegenice	
stegenica	
golenski kosti	
gleženj, stopalne kosti	